

Spark, slag eller tjat

Sommeren er på en eller anden forunderlig måde over os, og vi trækker alle vejret dybt ind før efterårets forhindringsløb, mens vi nyder varmen, så længe den er her. For som tidligere skrevet her bliver efteråret i den grad en bjergetape med en heftig stigning uden for kategori, fordi VM i Qatar presser hele resten af sæsonen sammen til ukendelighed. Også på skrivebordet er tidsfristerne presset godt og grundigt sammen, så vi er i den periode af året, hvor man ikke skal tirre mig unødigt. Godt nok gør jeg mere, end jeg bider, men tolerancetærsklen kan være lavere end normalt (siger husets frue, og så er det nok rigtigt).

Turneringerne i Europa kører for fuld skrue, og i weekenden starter Superligaen igen, og så kan vi forhåbentlig få nogle situationer at diskutere igen. For det har været lidt tamt i de indledende UEFA-runder og indtil videre også ved kvindernes EM. Så derfor dykker jeg ned i et af de generelle temaer, som jeg meget ofte får spørgsmål om, og trækker derfor også på noget af indholdet i en artikel, som første gang var her på pladsen i foråret 2018.

Samtidig vil jeg også meget gerne takke for de mange fine hilsener og forslag, der kommer ind på mailadressen nedenfor. De skal nok komme forbi før eller siden. Langt de fleste henvendelser er heldigvis positive (ellers havde jeg et problem), men selvfølgelig er der – og fuldt forståeligt – et bøvns en gang imellem, når kommentaren ikke lige er gået med den klub, som man holder af. Nu er vi som fodbolddommere heldigvis vant til lidt af hvert på den verbale side, så vi er ikke så lette at fornærme. Jeg tror, at jeg over en periode over 13 år her kun har haft to tilfælde, hvor jeg måtte sige, at det niveau var jeg simpelthen ikke øvet i eller parat til at diskutere på, så det er billigt sluppet.

Flere læsere har gerne ville høre lidt mere om gradueringen af slag og spark. Typisk kombineret med de ting, der sker i luftdueller med lidt løsthængende albuer – men også ved fødderne.

I min tid som aktiv hed det sig, at ethvert spark, slag eller forsøg derpå skulle medføre en udvisning, uanset hvor blidt eller hårdt det gik for sig. Det er så fornuftigvis blødt noget op nu. Det følgende kan risikere at blive en anelse langhåret-filosofisk, men jeg skal prøve at holde mig nogenlunde nede ved jorden. Man har godt nok i fodbolddloven en række forseelser, p.t. 12, som skal give direkte frispark, og der er pæne definitioner på dem allesammen, men det er jo ikke sådan, at de udgør isolerede øer i landskabet. Nogle af dem er faktisk ganske meget i familie med hinanden, og der er en glidende overgang mellem dem, snarere end et meget brat skifte mellem, hvornår man kalder ting ét, og hvornår man kalder ting noget andet. Sådan to par har vi at gøre med her. Vi har en forseelse, som hedder 'at pufte', og som oftest er noget der, sker, med armen eller hånden – og så har vi noget, der hedder 'at slå', som også har med arm og hånd at gøre. Tilsvarende har vi et par nede ved fødderne. 'At spænde ben' og 'at sparke'. Omkring et eller andet punkt på skalaen holder et puf op med at være et puf og bliver til et slag – og det sammen med benspændet og sparket.

Tydeligst ser man det nok i luftduellerne, hvor armene kommer med op og nogle gange får kontakt med modspilleren. Er sådan en albue et puf eller et slag? Det kommer selvfølgelig i et eller andet omfang an på styrken i armens sving – men man er også inde og lægge nogle kriterier ind, der kan hjælpe dommeren til at finde ud af, om vi er på den ene eller anden side af hegnet. Ved duellerne ser man meget på, om armene primært bliver brugt som redskab

(f.eks. som hjælp til at få mere springkraft og højde på), eller om de bliver brugt som våben (hvor det primært er modspilleren, der er spilobjektet). Taler vi mere våben end redskab, har vi allerede bevæget os nogle grader i retning af slag snarere end puf. Kan man se, at den springende spiller orienterer sig omkring sin modspillers placering, før armen kommer med, er det også mere våben end redskab – og endelig spiller styrken i angrebet så en rolle. Det interessante er, at begge elementer sagtens kan findes i den samme handling. Armene kan starte med at være redskab for at komme godt op i duellen – og så kan de ende med at være våben, hvis modspilleren lige får et ordentligt fur til sidst.

Man kan lave nogenlunde den samme øvelse nede ved benene. Starter benet med at ville tackle og måske endda rammer bolden og så bagefter bare fortsætter ind i modspilleren og vælter ham – eller kommer tacklingen, rammer bolden, og benet så lige får en selvstændig bevægelse for at give lidt ekstra tryk på, så modspilleren også kan mærke det? Eller tacklingen med begge ben, hvor det ene ben tager bolden, men det andet i den grad koncentrerer sig om manden? Igen spiller kraften en rolle for, om vi vil kalde det for et benspænd eller en tackling – eller et spark.

Med andre ord er der dels selve handlingen, men også nogle ydre omstændigheder og bagvedliggende motiver, der ligger til grund for, om vi havner i den ene eller anden kasse. Og det er det, som man har forsøgt at tage højde for, nu hvor man graduerer forseelsen, alt efter hvor tæt vi er på det rene spark og hvor langt man har bevæget sig hen ad linjen mod et benspænd. Fodboldloven giver nogle kodeord, som dommeren skal kigge efter, når han vurderer. Det endelige kontaktsted spiller en rolle. Om styrken i kontakten hedder det, at 'unødig stor kraft' skal give en udvisning. Det vil sige, at spilleren er gået ud over den nødvendige kraftanvendelse og har udsat sin modspiller for fare. Til motiverne bag udførelsen ligger ord som 'intensitet' og 'ond hensigt', som også peger mod en udvisning.

Og så skal vi også lige have selve tidsfaktoren omkring duellen med. Hvis forseelsen sker i umiddelbar nærhed af bold eller umiddelbart som forlængelse af en infight, er det voldsom adfærd, hvis den udføres med kodeordene ovenfor: intensitet / ond hensigt / unødig stor kraft. Hvis man ikke kan bruge nogen af disse kodeord til at beskrive handlingen, er vi ovre i afdelingen for 'tjat' – noget som udføres med ubetydelig kraft – og så er straffen kun en advarsel. Men hvis forseelsen sker, efter at bolden er væk – og efter at der er gået lidt tid – får den karakter af en hævnakt, og så taler vi éntydigt om voldsom adfærd og rødt kort.

Så det handler både om udførelse, hensigt og tidsfaktor. Frem for den automatiske udvisning tror jeg, at de fleste finder det rimeligt, at en 'menneskelig reaktion', som ikke kammer over, kun straffes med en advarsel. Spilleren, som i irritation efter en duel dasker ud med en løs hånd eller en foretager en markering med foden – eller målmanden, som efter at have fået sit frispark lige svipper bolden ind på ryggen af angriberen. Der argumenteres jo tit og ofte for, at der skal være plads til følelser og umiddelbare reaktioner, og det er det, som vi har her – ligesom ved protester, hvor en 'hurtigt op, hurtigt ned' -lukken damp ud normalt er til at leve med, medmindre ordvalg eller gestus er i den grove afdeling.

Flere har spurgt mig, hvad jeg så mener om den udvisning, som David Beckham pådrog sig i en VM-kamp mod Argentina i 1998. Det foregik ganske kort efter duellen, og det var ikke noget voldsomt spark, men snarere en irriteret bevægelse i retning mod Simeone og med kontakt. Ingen tvivl om, at den udvisning, som Kim Milton tildelte Beckham i 1998, var helt

efter bogen, sådan som reglerne var dengang – i vore dage ville jeg ikke tøve med at bruge det som et instruktionseksempel til en advarsel.

Når alt dette er sagt – og det blev til mange ord om noget, som på papiret ser rimelig simpelt ud – er jeg stadig ikke i tvivl om, at de fleste spark, slag og slag på afstand i praksis stadig vil være forseelser, som skal belægges med en udvisning. Enten på grund af kraften, eller på grund af elementet af hævnakt. Men man har altså som dommer muligheden for at nøjes med advarslen, hvis der er tale om en handling, der udføres med ubetydelig kraft.

Mange ord på en herlig sommerdag (onsdag – på DMI lyder det, som om det bliver den sidste af slagsen i denne omgang). Fortsat rigtig god sommer til jer derude – og nu starter Superligaen igen...